

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Yttrande

1 (3)

Datum
2026-01-06

Diarienummer
7299-2025

Förvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över Förbättrade förutsättningar för operativt militärt samarbete

Er beteckning: Ds 2025:21

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län (nedan Länsstyrelsen) beslutar att instämma i promemorians förslag för att skapa bättre förutsättningar för Sverige att delta i det operativa militära samarbetet inom Nato.

Beträffande förslaget att regeringen får besluta att Nato, vid genomförandet av militär avskräckning och försvar, får vidta militära försvarsåtgärder på svenskt territorium ser samtidigt Länsstyrelsen att det på sikt kan behövas ytterligare överväganden kring Natos yttersta avskräckning i form av utplacering av kärnvapen.

Konsekvenser för Länsstyrelsen

Ur Länsstyrelsens perspektiv innebär förslagen framför allt att operationer där militärt värdlandsstöd ska genomföras underlättas, vilket har stor betydelse i länet eftersom just Halland pekats ut som en geografiskt viktig plats för dessa. Även om Försvarmakten har huvudansvaret för att genomföra operationerna, påverkas Länsstyrelsen genom sin centrala roll i samordningen mellan de civila aktörerna och med Försvarmakten i samband med militärt värdlandsstöd.

Det som kan få störst negativa konsekvenser för Länsstyrelsen och dess roll inom krisberedskap är promemorians förslag att tillåta utländsk militär personal som befinner sig i Sverige att inneha störsändare. Länsstyrelsen tar därför till sig det som skrivs i promemorian om riskerna för att även vital civil radioanvändning som positioneringstjänster och nödsamtal störs ut, samt att omfattningen och konsekvenserna för samhället är svåra att överblicka. Länsstyrelsen utgår dock från att skrivningen om att

störsändare endast får användas på det sätt som Försvarsmakten bestämmer ska minimera riskerna.

Övrigt som kan beröra Länsstyrelsen är det promemorian föreslår med koppling till Lag (1992:1402) om undanförsel och förstörelse, i syfte att förhindra att egendomen faller i fiendens händer och underlättar en angriparens krigsansträngningar. Länsstyrelsen utgår dock från att förslaget inte inkräktar på det som sägs i Förordning (1993:243) om undanförsel och förstörelse (9-13 §), avseende Länsstyrelsens roll. Där står bland annat att Länsstyrelsen skall medverka i planläggning för förstörelse av egendom som är belägen inom egna länet. Länsstyrelsen har därför inga invändningar mot promemorians förslag om att Försvarsmakten kan besluta att utländsk militär personal får genomföra beslut om undanförsel och förstörelse för att spara tid och resurser.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsens uppfattning är att de stora, principiella juridiska övervägandena på de aktuella områdena redan har gjorts i samband med att Sverige tidigare ingått avtal om militärt samarbete med Finland respektive USA. Förändringarna nu handlar i mångt och mycket enbart om att utvidga bestämmelser och undantag till att även gälla Nato, stat som är medlem i Nato, eller stat som är medlem i Europeiska unionen. Samtidigt görs det i promemorians förslag vissa tillägg så att skrivningarna blir mer detaljerade och stringenta, vilket Länsstyrelsen ser positivt på.

Den principiellt största skillnaden jämfört med nuvarande lagstiftning gäller promemorians förslag om att överlåta förvaltningsuppgifter på svenskt territorium vid genomförandet av militär verksamhet för avskräckning och försvar. I dag medger lagstiftningen sådant överlåtande endast om det handlar om försvaret av Sverige, medan förslaget handlar om att utländska styrkor ska få genomföra stridshandlingar från svenskt territorium för att försvara andra stater, utan att Sverige befinner sig i krig eller krigsfara. Länsstyrelsen har inga invändningar emot detta, utan anser att det ligger i linje med de åtaganden som ingår i det svenska Natomedlemskapet.

I promemorians framhållande av att operationer och aktiviteter i fredstid genomförs för att avskräcka en potentiell angripare från väpnade angrepp och därmed från krig, nämns frambasering av

utländskt stridsflyg på svenskt territorium och utländska fartyg som utgår från svenska hamnar eller svenskt territorium. Det nämns dock inget om Nato som kärnvapenallians (Natos artikel 17) och att Natos tillgång till kärnvapen från USA och Storbritannien utgör alliansens yttersta form av avskräckning. Frågan har aktualiserats av Rysslands alltmer frekventa hot om att använda kärnvapen. Fakta är att ett hundratal kärnvapen, i form av bomber som fälls från flygplan, i dag finns utplacerade i de europeiska Natoländerna Belgien, Italien, Nederländerna, Tyskland och Turkiet. Vissa Natoländer, som vårt grannland Danmark, har en policy om att kärnvapen inte får placeras på dess territorium i fredstid. Andra Natoländer, som vårt grannland Finland, har lagstiftat om att kärnvapen inte ens i krigstid får placeras på dess territorium. Sverige har dock inte fattat några beslut. Länsstyrelsen tar inte ställning i själva sakfrågan, men anser att det skulle underlätta för planeringen av beredskapsarbetet om det tydligare utreddes vad som ska gälla i Sverige. Frågan påverkar bland annat risk- och sårbarhetsanalyser kopplat till möjliga fjärrangrepp och skydd av civilbefolkningen. Dessutom kan antas att frågan starkt engagerar befolkningen i länet, oavsett om man ser kärnvapen som avskräckande eller något som ökar hotbilden.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Thornberg med beredskapshandläggare Anders Holmer som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Claes Lindgren och beredskapsdirektör Malin Viktorsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se